

Dezvoltarea personală a elevilor prin activități integrate

Prof.înv. primar Teci Ana-Maria
Liceul Teoretic Ana Ipătescu, Gherla

“Lăsați copilul să vadă, să audă, să descopere, să cadă, să se ridice și să se înșele. Nu folosiți cuvinte când acțiunea, faptul însuși, sunt posibile”, afirma pedagogul Pestalozzi.

Pornind de la acest îndemn, trebuie să-i învățăm pe copii să învingă dificultățile de învățare prin intervenții reale, situându-i în dialog cu mediul, determinându-i să-și exerseze capacitatea de a opta și de a decide. Locul potrivit pentru realizarea acestui deziderat este școala. La școală, copilul intră într-un mediu stimulat, un mediu în care literatura, muzica, artele plastice, natura, mișcarea, socialul sunt într-un permanent dialog între ele și, implicit cu copilul. Astfel, fenomenului educațional i se impun o serie de restructurări adaptative care să genereze un spațiu din ce în ce mai complex și mai elaborat, în scopul stimulării continue a învățării spontane a copilului, de dezvoltare a capacității de a realiza transferuri rapide și eficiente între diferitele discipline, de a colecta, a sintetiza și a utiliza sistematic și integrat cunoștințe, deprinderi și competențe dobândite prin studierea disciplinelor de la clasă. Schimbarea fundamentală constă în modul de realizare a cunoașterii care transferă importanța, accentul de la cunoașterea de tip disciplinar la cunoașterea de tip transdisciplinar. Treptat se renunță la fragmentarea pe discipline în favoarea integrării disciplinelor.

Literatura pedagogică actuală descrie integrarea curriculară drept o modalitate inovatoare de proiectare a curriculumului, care presupune sintetizarea și organizarea didactică a conținuturilor din diferitele domenii ale cunoașterii, astfel încât să se asigure că elevul achiziționează o imagine coerentă, unitară despre lumea reală. „Curriculum-ul integrat presupune crearea de conexiuni semnificative între teme sau competențe care sunt de regulă formate separat, în interiorul disciplinelor. Aceste teme sau competențe au o puternică legătură cu viața cotidiană a elevilor și își propun, direct sau indirect, să contribuie la formarea unor valori și atitudini.” (Bocoș, M., Chiș, V. 2012, p.87).

Acest demers integrator implică o serie de probleme complexe, referitoare la abilitatea metodologică a cadrelor didactice pentru integrarea curriculară, stabilirea modalităților de evaluare a performanțelor individuale, mai ales în situația învățării prin cooperare, acomodarea corectă a proiectelor și abordării pe teme într-o schemă orară coerentă. O asemenea organizare a conținuturilor școlare, prin integrarea conținuturilor, cu toate avantajele sale, și-a dovedit însă și propriile dificultăți și limite. Acestea ar fi imposibilitatea

aprofundării de către elevi a cunoașterii științifice specializate, dificultatea pregătirii cadrelor didactice care să predea discipline integrate de învățământ, lipsa de tradiție pedagogică a integrării, dar și opoziția latentă sau activă a educatorilor față de tendințele integratoare. Prin metoda predării integrate, copiii pot să participe, să se implice mai mult, efectiv și afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținuturilor cu ajutorul experiențelor diverse, al învățării prin descoperire. Învățarea integrată se reflectă cel mai bine prin predarea tematică, care sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii. Procesul educațional trebuie să fie unul creativ, interdisciplinar, complex, să-i stimuleze pe copii în vederea asimilării informațiilor, cadrul didactic realizând un scenariu cât mai interesant al zilei.

În vederea realizării obiectivelor propuse pentru fiecare activitate se gândește atent repartizarea sarcinilor activităților zilnice la fiecare sector de activitate. Activitățile integrate vor fi cele prezente în planificarea calendaristică, proiectate conform planului de învățământ, orarului aferent nivelului de vârstă, susținute de experiența cadrului didactic. Învățătoarea organizează și desfășoară activități integrate generate de subiecte stabile planificate pentru tot timpul anului. Aceste activități pot fi desfășurate integrat după scenariu elaborat ce începe cu întâlnirea de grup, inițiată în fiecare zi și care se poate realiza sub forma unei povestiri, a întâlnirii cu un personaj, a vizitei unei persoane adulte, prezența unui animal, o întâmplare trăită sau imaginată, un eveniment social sau eveniment special petrecut în familie.

Scenariul cadrului didactic îi orientează pe copii să opteze pentru diverse centre care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor. Varietatea acestora încurajează copiii să manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date, să facă predicții. Copiii își asumă responsabilități și roluri în micro-grupul din care fac parte, participând la jocuri de rol interesante, inițiate la sugestia celor din jur sau create chiar de ei. La completarea scenariului ne pot fi de un real folos: vizitele, plimbările, întâlnirile cu specialiști. Tematica acestora este aleasă încât prin activitățile integrate să se înlesnească contactul cu lumea înconjurătoare. În atenția cadrelor didactice se află în permanent, întreaga paletă de activități (la alegere, proiecte, jocuri și activități extracurriculare) și modalități de organizare a acestora. Sugestiile prezentate sunt orientative și lasă loc imaginației cadrului didactic, pentru a-și organiza propriile activități integrate, în funcție de clasa pe care o conduce și de temele abordate. Activitățile integrate au la bază un scenariu didactic integrativ explicitat într-un proiect didactic unic, cu o structură flexibilă, care să evidențieze caracterul integrat al abordărilor, interacțiunea dintre discipline, sprijinirea cognitivă și metacognitivă a elevilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Albulescu, Ion, (2006), *Strategiile educaționale centrate pe elevi – structură și funcționalitate*, din lucrarea “*Strategii educaționale centrate pe elev*”, MEC UNICEF;
2. Bocoș, Mușata, Jucan, Dana, (2008), *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculum-ului*, Editura Paralela 45, Pitești;
3. Bocoș, M., Chiș, V., (2012), *Abordarea integrată a conținuturilor curriculare*, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca;
4. Bocoș, M., Catalano, H., Avram, I., Someșan, E., (2009), *Pedagogia învățământului primar. Instrumente didactice*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca;
5. Campbell R., (2001), *Educația prin iubire*, Editura Curtea Veche, București;
6. Faber A, Mazlish E., (2002), *Comunicarea eficientă cu copiii, acasă și la școală*, Editura Curtea Veche, București;
7. Goleman D., (2001), *Inteligența emoțională*, Editura Curtea Veche, București;
8. Gudjonsson, G.H.; Haward L.R.C., (1998), *Forensic Psychology, a guide to practice*, Routledge, London;
9. Lupu, C., Săvulescu, D., (2000), *Metodica predării matematicii. Manual pentru clasa a XI-a. Licee pedagogice*. Editura Paralela 45, Pitești;
10. Munteanu, A., (1997), *Stadiile Dezvoltării*, Editura Augusta, Timișoara;
11. Roco, M, (2001), *Creativitate și inteligență emoțională*, Polirom, Iași;